

Esterházy János emlékünnepe 2023.05.18.

Nagyra Becsült Egybegyűltek! Tisztelt Ünnepi Közösség!

Emlékezni és emlékeztetni jöttünk ma össze. Emlékezni és emlékeztetni, egyben **csodálatunkat** kifejezni a **személyes példamutatás és hősiesség, az önfeláldozó nemzetmentés,** a valódi **egyetemes értékek** melletti **bátor kiállás,** és a mindezeket megtestesítő **magyar erkölcsi géniusz,** **gróf Esterházy János életére,** halálára s reményeink szerint halhatatlanságára.

Tisztelettel köszöntöm az **egyházi méltóságokat,** a **világi** előljárókat!

Különös szeretettel **üdvözlöm felvidéki** testvéreinket!

Őszinte tisztelettel adózom
a megjelenésükkel is **tanúságtevő**
egybegyűlteknak!

„Szeretteim, főképp **egy dolog ne kerülje el** figyelmeteket: az,
hogy **egy nap az Úr előtt** annyi,
mint **ezer év**,
és **ezer év** annyi,
mint **egynap.**” – olvasható Péter második levelében.

Nos,
aligha tévedek,
ha **azt** állítom,
hogy a **XX.** század a **Kárpát-hazában** élő
magyar nemzet **hosszú Golgotája** volt.

S azon a **magyar Golgotán** bizony
történelmi távolságból is **jól** látható
keresztfákat küzdött ki magának **számos**
magyar egyházi- és világi személy.

Azok a magyarok,
akik nemzetünk,
népünk **legszebb** arcát,
legszentebb jellemvonásait mutatták föl.

Kedves Barátaim!

Belegondolni is felemelő és egyben
hátborzongató érzés,
hogy milyen emberi nagyságok hozták
meg a **legnagyobb** áldozatot
embertársaik, nemzettársaik,
üldözöttek és számkivetettek védelme
érdekében.

Sokszor idézzük - gyakran külföldi
ismerőseinknek -,
hogy mennyi **Nobel-díjasunk**,
világhírű művészünk,
olimpia bajnokunk van nekünk,
magyaroknak. Talán **kevésbé** gyakran
vesszük számba **szentjeinket**.

S alig-alig kerül sor arra,
hogy **Isten** szolgáinak **nagyszerűségét**
méltassuk.

Pedig igazán nincs,
nem lenne,
nem lehetne,
ezen a téren **semmi** szégyenkezni valónk.
Talán csak **ők,**
megboldogult nagyjaink súgnának össze
az **égi** magasban,
hogy hát **nem a dicséretékért** és a
büszkélkedésért **tették,**
amit **tettek,**
éltek,
ahogy éltek.

Személy szerint isteni **ajándéknak**
tartom,
hogy résztvevője lehetek
e napnak,
ennek az **emlékezésnek,**

**ünnepségnek és talán egyben
fogadalomtételnek,
közös könyörgésnek.**

Hálás vagyok,
hogy **kedves vendégeinktől,
tisztelt tudósainktól,
politikusainktól** milyen **sok** ismeretre
tehettem és tehetek szert **gróf Esterházy
János** személyét és tetteit illetően.
És **eszembe** se jutna,
hogy **ilyen társaságban** én magyarázzam,
vagy inkább csak **próbáljam** magyarázni
Esterházy János nagyságát.

Ha megengedik,
én inkább néhány általam vélt
összefüggésre kívánok rávilágítani.

Az **első gondolatom** és egyben
állításom,
hogy az **egy,**

és lelkileg **oszthatatlan magyar világban, aktuálisan** húzgált határok dacára, hasonló **időkben,** hasonló **kihívásokra,** hasonló **válaszokat** adtak nagyjaink, mártírjaink.

Romzsa Tódor püspök az igencsak hányattatott sorsú **Kárpátalján** emelt szót a mindenféle **nemzeti-, etnikai-,** **vallási kisebbségek érdekében,** s görögkatolikus püspökként **vállalta** a mártíromságot, majd emelkedett 2001-ben a boldogok fényes társaságába.

Apor Vilmos Erdély szülöttjeként, Győr püspökeként hozta meg a legnagyobb áldozatot. **Életét** adta az ártatlanok védelmében. Ma már **Ő is** a **magyar** boldogok mennyei rendjének tagja.

A székely **Márton** Áron püspök
Észak-Erdély visszacsatolása után,
 az elveszejtésre ítélt bárányok jó
 pásztoraként,
a haza nem tért Dél-Erdélyben maradt.
 1944-ben **Kolozsvárott** állt ki **minden**
üldözött mellett,
 de különösen a **zsidóság** védelmében
 emelt szót, ragadott tollat.
A kommunista ateizmus felkent
 szörnyetegei mégis **élete végéig üldözték.**
 Hol börtön,
 hol házi őrizet volt az osztályrésze.
 Ő ma is minden erdélyi magyar szemében
 és szívében az **örökös igazodási pont.**
 Boldoggá avatását 1992-ben indították el.

Mennyire rímél **Áron** püspök
magatartására szép **Felvidékünk**
 nagyfiának,
Esterházy Jánosnak gondolkodása,
cselekedeteinek sokasága,

az üldözöttek melletti kiállítás a **magyar** sors vállalása **kisebbségben** is.

A Felvidék részleges visszacsatolása után

Ő is úgy tett,

mint Márton Áron Erdélyben,

azaz **maradt** a kisebbségi sorban rekedt **magyarokkal.**

Így került a fasiszta szlovák állam parlamentjébe **egyetlen magyarként** és **csak Ő nem szavazta meg** a zsidók deportálását.

A náci üldözés után,

a II. Világháborút követően,

Őt is utolérte a minden igazat,

szépet és jót **eltaposni szándékozó**

kommunista hatalom üldözése,

szovjet Gulágról,

cseh börtönbe,

végül a korai halálba kényszerítve.

Igen,
gróf **Esterházy János** is **vállalta** a
mártíromságot.

A hit erejével,
nemzetéért,
az igazságért.

Ugyanúgy **Isten szolgája** **Ő,**
mint **Romzsa Tódor,**
Apor Vilmos,
Márton Áron és **Mindszenty** bíboros.
Külön-külön,
más-más helyen,
de **egy ugyanazon parancsot,**
a **lelkiismeret** isteni parancsát követve
vállalták sorsukat.
S közülük ma **hárman,**
Márton Áron,
Mindszenty József
és gróf **Esterházy János**
a **boldoggá** avatás előszobájában várják
égi türelemmel,

hogy **csatlakozzanak** a boldogság
szentségében **Aporhoz és Romzsához.**

Én pedig **azért** imádkozom,
hogy **egyszerre** érje Őket ez a
megtiszteltetés.
Együtt és egyszerre szerezzenek
határtalan örömet sokat szenvedett
népüknek,
nekünk,
magyaroknak.

Gróf **Esterházy János** fogalmazta
meg oly bátran **a legordasabb** időben,
a legnagyobb hitvallást:

„**A mi jelünk a kereszt,**
és nem a horogkereszt”.

Ma már talán még **azt** is
hozzátehetnénk,
hogy no meg **nem a vöröscsillag,**
és nem a nihilisták,

**az anarchisták,
a terroristák sok-sok jele.**

Igen,
a kereszt,
ami **megtart,**
és amit **megtartunk.**

Esterházy János emléktáblájának **itt** a helye.

Így nyer **még teljesebb** értelmet,
hogy annak idején **ide** állítottuk
legszentebb jelünket.

S mivel a kereszt jele **nem**
kirekesztő, sokkal inkább **befogadó,**
hát **ennek** szellemében viselkedtek,
cselekedtek fent felsorolt nagyjaink,
Isten szolgálói.
A családért,
a nemzetért érzett felelősséget
kivetítették az emberiségre.

Ők amellet,
hogy **jó magyarok** voltak **valóban**
katolikus módon,
azaz **egyetemesen gondolkodtak,**
cselekedtek.

Vallási alapon az **ökumené** jegyében,
nemzeti alapon az **üldözöttek** érdekében,
védelmében **származástól,**
nemzetiségtől függetlenül.

A kereszt jelében,
s a kereszt jegyében.

Egy **másik** összefüggésben **azt**
kerestem,
hogyan köthető Esterházy János
Nógrádhoz?

Aztán rájöttem,
hogy **a választ Ő maga** adta meg. Bár
vérségileg **nem** lehetett palóc,
de vállaltan igen.
És **ez** talán még **erősebb** kötelék.

Ő ennek a köteléknek **szóban** és **cselekedetekben** is hangot, jelet adott.

Szerette az ő palócait,
köztük Nógrád népét.

Dédapja,

Jeszenák János a '48-49-es szabadságharc **kivégzett mártírja**, nem csak **áldozathozatalában**, de **bujáki** birtokosként **Nógrád szeretetben** is mintegy előfutára volt Esterházy Jánosnak.

Most pedig **rajtunk** a sor a **főhajtás**, a **köszönet**, az **emlékezés** és az **emlékállítás** sora.

Érdekes összefüggésre, de legalábbis valami **hasonlóságra** bukkantam a **magyar-lengyel** viszonyt illetően, mégpedig a **barátságnál is erősebb kapcsolatrendszerben**,

itt vármegyénkben.

Szentkúton **annak a szent királynak,**
Lászlónak az emlékét éltetjük,
 kinek **édesanyja** ugyancsak lengyel volt
 és **nagyszerű asszony,**
 akárcsak **Esterházy Jánosnak.**

Kedves Barátaim!

Gróf Esterházy János boldoggá
avatásának kezdeményezése az erkölcsi
 kötelességen túl igen **komoly**
nemzetpolitikai és nemzetközi politikai
 jelentőséggel is bír.

A kezdeményezés **csodás** eredménnyel
 zárulhat,

hiszen a **V/4 országok első közös**
boldoggá avatottja lehet Esterházy
János.

Összekötő kapocs a **magyar-lengyel**
 származás,
 a **szlovák,**

illetve a **csehszlovák** politikában betöltött szerepe okán.

Mind a négy nemzet büszkén tekinthet rá.

Ő ugyanis **mind** a **négy** nemzet javát szolgálta még **akkor is**,
ha ezt **nem** mindig ismerték fel.
Isten ajándéka lehet számunkra,
Közép-Európa meghatározó nemzetei számára,
az **Ő** példája az **Ő** égi közbenjárása.

Esterházy János nagyböjti
gondolatainak vezérmotívumaként
olvastam, hogy: „**Golgota** árán **diadal.**”
Nos, **a Golgota megvolt.**
A diadal nem maradthat el.
Imádkozom érte.

S mivel **tudjuk**,
hogy **egy nap az Úr előtt annyi**,

**mint ezer év,
és ezer év annyi,
mint egy nap,
s nekünk,
magyaroknak pedig a **XX. század ezer
évn**yi szenvedést hozott,
hát **kérjük,
könyörögjük,**
azt az **egy napot,**
a Feltámadást,
amely számunkra talán majd **ezer évig
tart.****

**Ehhez is kérjük mártírjaink
közbenjárását.**

Köszönöm, hogy meghallgattak.